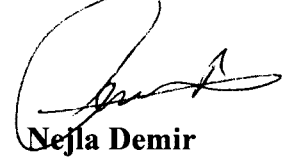

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

HEDEP Ağrı Milletvekili

Hapishane ziyaretleri sonrasında kurumlar tarafından açıklanan raporlarda, ülke hapishanelerinde yaşanan ciddi insan hakları ihlallerini bir kez daha gözler önüne seriyor. Hapishanelerdeki sağlık hizmetlerinin yetersizliği, hasta mahpusların tedaviye erişememesi, dil ve iletişim özgürlüğünün kısıtlanması, kitap kotalarının uygulanması ve yetersiz yemek verilmesi gibi sorunlar, mahpusların yaşadığı zorlu koşulları vurguluyor. Özellikle "Koşullu salıverilme" döneminde mahpusların tahliyelerinin engellenmesi, hukukun çiğnenmesine dair ciddi endişelere yol açıyor. Bu raporlar, cezaevlerindeki koşulların derhal düzeltilmesi gerektiğini ve insan haklarına saygı gösterilmesi gerektiğini bir kez daha hatırlatıyor. Bu hak ihlalleriyle mücadele etmek ve daha adil bir hapishane sistemi için gerekli adımların Bakanlığınızca atılması zorunluluk arz ediyor.

Van Barosu, Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD) Van Şubesi ve Tutuklu Hükümlü Aileleri Yardımlaşma Derneği (TUHAY-DER), Van Yüksek Güvenlikli, F ve T Tipi, Patnos L Tipi ve Ahlat T Tipi Hapishanelerinde yaşanan hak ihlallerine ilişkin raporlarını geçtiğimiz günlerde baro binasında açıkladılar. ÖHD Yöneticisi Medeni Gür, gittikleri tüm cezaevlerinde, sevk isteyen mahpusların hastaneye çok geç götürüldüklerini, bazı cezaevlerinde hastaneye sevklerin hiç yapılmadığını söyledi: "Bazı cezaevlerinde ise hastaneye sevkler geç de olsa yapılıyor ancak kolluğun ağız içi araması veya doktorun kelepçeli muayene dayatmalarından ötürü mahpuslar muayene ve tedavi edilmeden hapishaneye götürüldüklerini anlattılar. Özellikle hasta mahpusların tedavi koşullarının olmadığını veya oluşturulmadığını aktardılar. Bu anlamda mahpusların sağlığa erişim haklarının ihlal edildiğini vurgulamak gerekir."

Ziyaret ettikleri tüm hapishanelerde koşullarda bulundurulanan kitap sayısında 3 ila 10 arası kota uygulandığını söyleyen Gür, şunları söyledi: "Birçok hapishanede Kürtçe kitapların verilmediği, hatta bazı hapishanelerde Kürtçe kitapların hiç verilmediği tarafımıza aktarılmıştır. Bu, mahpusların eğitim ve ifade özgürlüğünün ihlali anlamı taşıyor. Bahsedilen hapishanelerin tamamında yasal olarak günlük yayınlanan Yeni Yaşam, Evrensel, BirGün gibi gazetelerin verilmediği ve yine ulusal bazda yayın yapan muhalif TV kanallarının ziyaret edilen hapishanelerde olmadığı, gönderilen mektupların çoğunlukla verilmediği ve hatta verilen mektupların da sansürlenerek verildiği, özellikle Kürtçe yazılan mektupların tercüme olanağı

olmadığı gerekçesi ile kesinlikle verilmediği tarafımıza aktarıldı. Yani mahpusların haberleşme hakları ihlal ediliyor.”

Hapishanelerin neredeyse tamamında yemeklerin doyurucu olmadığı ve çok az verildiği, bazı hapishanelerde yemeklerin yenemeyecek kadar kötü olduğu tespitine vardıklarını ifade eden Gür, “Özellikle dışarıda yaşanan enflasyonun kat be kat fazlasının hapishane kantinlerinde yaşandığı ve birçok mahpusun kantindeki fahiş fiyatlardan ötürü ihtiyaçlarını gideremediği bizlere aktarıldı” dedi.

Cezaevi Gözlem Kurullarının “koşullu salıverilme” döneminde olan mahpusların tahliyelerini engellendiğini söyleyen Gür, yaşanan hak ihlalleriyle ilgili şu bilgileri verdi: “İdari gözlem kurullarının tamamen bir mahkeme gibi davranarak mahpuslara ‘Çıktıktan sonra evlenecek misin?’, ‘Abdullah Öcalan hakkında neler düşünüyorsunuz?’ şeklinde sorular sorularak mahpusları manipüle etmeye çalıştıkları ve mahpusların cevabı ne olursa olsun tahliyelerinin 3 ve 6 ay uzatıldığı aktarıldı. Söz konusu bu durumun artık tamamen keyfi olarak uygulandığı ve hukuktan tamamen uzak kararlar olduğu tarafımızca gözlemlendi.”

Bu bağlamda;

1. Bahse konu olan hapishanelerdeki sağlık hizmetlerinin yetersizliği ve hasta mahpusların tedaviye erişememesi sorunlarına dair bir çözüm öneriniz var mıdır veya olacak mıdır?
2. Van Yüksek Güvenlikli, F ve T Tipi, Patnos L Tipi ve Ahlat T Tipi hapishanelerinde yaşanan hak ihlallerinin önlenmesine ilişkin herhangi bir girişimde bulunacak mısınız?
3. Hapishanelerde kitap ve gazete gibi basılı yayınların sınırlamalara tabi tutulmasının nedenleri nelerdir ve bu konuda ne gibi iyileştirmeler planlıyorsunuz?
4. Söz konusu hapishanelerdeki yemeklerin kalitesizliği ve yetersizliği ile ilgili olarak ne tür önlemler almayı düşünüyorsunuz?
5. Hapishane kantinlerindeki yüksek fiyatlandırma ve ekonomik zorlukları aşmak için ne tür tedbirler planlıyorsunuz?
6. "Koşullu salıverilme" döneminde mahpusların tahliyelerinin engellenmesiyle ilgili sorunları çözmek için ne herhangi bir yasal düzenleme ne zaman yapılacaktır veya yapılmama gerekçesi nedir?
7. İdari gözlem kurullarının mahpuslar üzerindeki olumsuz etkisini azaltmak için neler yapmayı düşünüyorsunuz?
8. İlgili hapishanelerdeki iletişim özgürlüğünü artırmak için hangi önlemleri almayı planlıyorsunuz?
9. Hapishanelerdeki kitap kotaları konusundaki sınırlamaları ve dil seçeneklerini çeşitlendirmek için nasıl bir yol haritası çizeceksiniz? Kürtçeye uygulanan kısıtlamaların gerekçesi nedir?
10. Bu hapishanelerde sağlık hizmetlerini izlemek ve denetlemek için ne tür bağımsız mekanizmalar bulunmaktadır? Bu hususta herhangi bir ilerleme kaydedilmemesinin nedeni nedir?